

Županijsko izvješće: Splitsko-dalmatinska županija

Godina provedbe: 2015

Broj održanih sastanaka: 5

Broj usvojenih programa:

Provedeni programi

Provedene ostale aktivnosti

Prikupljanje podataka i izrada godišnjeg izvješća o radu Povjerenstva za 2014. kao i izvješće o specificiranim javnim rashodima za 2014. za SDŽ.

Izrada i slanje dopisa svim OŠ i SŠ, udrugama na području SDŽ da upišu svoje preventivne programe i projekte u online Bazu.

Povjerenstvo je sudjelovalo u regionalnoj edukaciji o Smjernicama za psihosocijalni tretman ovisnosti o drogama u zdravstvenom, socijalnom i zatvorskom sustavu održanoj u Splitu 1. travnja 2015. u NZJZ SDŽ.

Predsjednica Povjerenstvo je sudjelovalo na koordinacijskom sastanku sa predsjednicima županijskih povjerenstava, koji je održan u Zagrebu 8. svibnja 2015.

Povjerenstvo je organiziralo edukaciju za sanitarne inspektore o novim psihoaktivnim supstancama, povodom obilježavanja 26.06.2015.- Meunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama. Edukacija je održana 29. lipnja 2015. u prostorijama Županije, a imala je za cilj informirati sanitarne inspektore o novim drogama koje se prodaju u smart-shopovima i preko interneta, o njihovom utjecaju na organizam i štetnim posljedicama, a prodaju se u obliku biljnih pripravaka, osvježivača prostora i soli za kupanje. Uvodno predavanje je održala – dr. med. Branka Jurčević Zidar. O Sustav ranog upozoravanja: europska praksa, hrvatsko iskustvo (I-SEE projekt), kliničkoj slici i uzrocima smrti govorila je Prof. dr. sc. Marija Definis Gojanović, dr. med., spec. sudske medicine. Prof. dr. sc. Davorka Sutlović, dipl. ing. toksikologije je govorila o vrstama i dostupnosti novih droga. Na kraju su sanitarni inspektori postavljali pitanja, a u raspravu se uključila i g. Jasenka Bender, djelatnica PU SDŽ. Na edukaciji je sudjelovalo 19 sanitarnih inspektora. Edukaciju je organiziralo Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe droga SDŽ, u suradnji sa prof. Marijom Definis Gojanović i prof. Davorkom Sutlović, te PP SDŽ, ispred koje je sudjelovala g. Jasenka Bender. Edukacija je trajala od 12.30.-14.30.

Svi članovi Povjerenstva su sudjelovali u izradi Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u SDŽ za razdoblje 2015.-2017. sukladno ciljevima i mjerama Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. i provedbenim aktivnostima Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga Vlade RH za 2015.-2017., a isti je usvojen 28.07.2015. na Županijskoj skupštini SDŽ.

G. Darijo Cvitković izvijestio je o ULTRA MUSIC FESTIVAL 2015., trodnevnom koncertu elektronske glazbe, održanom 10./11., 11./12. i 12./13. srpnja 2015. g. u Splitu i 14. srpnja na Hvaru. U tri dana programa bilo je cca 105 000 posjetitelja, (svaki dan po 35 000 posjetitelja). Ukupno je privedeno 300 osobe, (11.07.2015. 94, 12.07.2015. 110 osoba i 13.07.2015. 96 osoba). Od ovoga broja 170 osoba su strani državljani. Ukupno je primijenjeno 22 uporaba sredstava prisile koje nisu imale posljedice prema osobama nad kojima su primijenjene. Državljanin Slovačke zadobio je teške tjelesne ozljede kao posljedica napada nepoznate osobe unutar stadiona Poljud, a državljanka Australije prijavila je silovanje na zapadnoj šetnici stadiona. Zabilježene su i dvije drske krađe na štetu državljanki Australije, odnosno državljaninu Slovenije. Također su evidentirana četiri oštećenja autobusa gradskog prijevoznika sa, za sada, nepoznatom materijalnom štetom, kao i jedna prijava prodaje krivotvorenih ulaznica na štetu hrvatske državljanke.

Dana 14.07.2015. u gradu Hvaru, u sklopu hotela „Amfora“, održan je Ultra Music Festival na kojem je bilo oko 5500 posjetitelja. Tijekom policijskog postupanja su 24 osobe (18 stranih državljanina) zatečene u posjedu raznih droga. Povjerenstvo je aktivnim sudjelovanjem organiziralo obilježavanje Mjeseca borbe protiv alkoholizma i drugih ovisnosti 15.11.-15.12.2015.g, i to sa 2 aktivnosti.

Prva aktivnost: Edukacija za stručne suradnike osnovnih i srednjih škola Splitsko-dalmatinske županije je održana dana 26. studenoga 2015.g. u Prirodoslovno tehničkoj školi Split, Matice hrvatske 11. Tema su bili školski preventivni programi i projekti „Baza preventivnih projekata i programa i njihova kvalitetna evaluacija“. Ista je održana u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje- podružnice Split, Ureda za suzbijanje zlouporabe droga RH i Edukacijsko rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Kako bi promovirali Bazu projekata, ukazali na njezin značaj i eventualne poteškoće u pristupu, te o važnosti evaluacije preventivnih projekata i programa, ukazala se potreba za organiziranjem ovakve edukacije, a predavači su bili: gđa. Josipa Lovorka Andrejić i gđa. Valentina Kranželić. Edukaciji je prisustvovalo 70 stručnih suradnika.

Druga aktivnost: Sudjelovanje na 2. Nacionalnoj konferenciji o novim psihoaktivnim tvarima u organizaciji prof. dr. Marija Definis-Gojanović i prof. dr. Davorka Sutlović, a u sklopu europskog projekta I-SEE, koja je održana u Šibeniku 28. studenoga 2015.g. u suradnji sa Povjerenstvom za suzbijanje zlouporaba droga Šibensko-kninske županije i Zadarske županije. Europski projekt I-SEE ima za cilj jačanje razmjene informacija o novim psihoaktivnim sredstvima između Italije, Slovenije i Hrvatske, a rezultati projekta omogućit će izgradnju kliničke mreže za brži protok i dostupnost informacija. Širenje novih psihoaktivnih tvari u Europi i svijetu je u porastu, a tako i u Hrvatskoj. Nedovoljan broj informacija o kliničkoj slici intoksiciranih osoba, njihovom ponašanju kao i nemogućnost otkrivanja njihove prisutnosti u biološkim uzorcima sve više je problem na globalnoj razini. Štampano 125 komada brošure o novim ovisnostima "Svijet interneta".

Usvojeni dokumenti

1. Izvješće o provedbi Nacionalne strategije i Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za 2014. za Splitsko-dalmatinsku županiju
2. Prikupljeni podaci i izrada izvješća o Specificiranim javnim rashodima za područje ovisnosti za 2014.g. na području SDŽ
3. Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga u SDŽ za razdoblje 2015.-2017.

Problemi u radu

Nije bilo problema u radu Povjerenstva.

Oblici suradnje i slika

Provedena uspješna suradnja sa brojnim institucijama: Udruga Hepatos, Udruga "Zajednice Pape Ivana XXIII", Klubom za mlade-Info Zona, Ženski kulturni dom u Splitu, Prekršajni sud, Državno odvjetništvo, Medicinski fakultet Sveučilišta u Splitu, KBC Split, Centar za socijalnu skrb, AOO, Odbor za prevenciju grada Splita i grada Makarske kao i druge relevantne institucije na području SDŽ.

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu

Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu su koordinirano, sustavno i učinkovito suzbijanje zlouporabe droga na području SDŽ primjenom mjera: smanjenje zdravstvenih i socijalnih posljedica zlouporabe droga, djelovanjem na smanjenje trendova uporabe droga među djecom i mladima, unapređenjem kvalitete preventivnih programa, programa liječenja i rehabilitacije ovisnika, programa pomoći i zaštite obitelji, osvještavanjem problema ovisnosti i smanjenjem stigmatizacije ovisnika i članova njihovih obitelji. Upoznavanje stručnih suradnika i svih koji rade sa mladima na pojavnost novih psihoaktivnih supstanci.

Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)

Iz proračuna županije: 1 400 000, 00 kn

Iz proračuna gradova: 370 269, 20 kn

Sveukupno: 1 770 269, 20 kn

Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije

Socijalne ustanove: Centri za socijalnu skrb na području SDŽ, Obiteljski centar pri CZSS SDŽ, Zatvor u Splitu, Centar za odgoj i obrazovanje "Slava Raškaj" Dom za djecu "Maestral", Podružnica "Miljenko i Dobrila"

Zdravstvene ustanove: Nastavni zavod za javno zdravstvo SDŽ, Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolni ko lije enje ovisnosti, Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih, Služba za epidemiologiju, Hiv savjetovalište, Služba za školsku i sveu ilišnu medicinu
KBC Split, Dom zdravlja SDŽ, Medicinski fakultet Sveu ilišta u Splitu

Nevladine organizacije: 1. Udruga SVIMA, 2. Udruga STO KOLURI, 3. Udruga SAN PATRIGNANAO SPLIT, 4. Udruga NOVI PUT, 5. Udruga PROVIDNOST, 6. Udruga MREŽA-zajedno protiv ovisnosti, 7. Udruga MOST, 8. Udruga MMM projekt, 9. Udruga MENTOR, 10. Savjetovalište LANTERNA, 11. Kulturna udruga mladih KUM Proložac, 12. Humanitarna organizacija ZAJEDNICA SUSRET, 13. HULOH HEPATOS SPLIT, 14. Udruga HELP, 15. Udruga ANST 1700, 16. Udruga BUDI SVOJ 17. Centar za resocijalizaciju izlije enih ovisnika i obitelji GRAD NA GORI, 18. Udruga SAN LORENZO Zajednica CENACOLO 19. Liga za prevenciju ovisnosti, 20. Udruga Zajednica PAPA IVAN XXIII, 21. Udruga RETO centar 22. Županijska zajednica klubova lije enih alkoholi ara-Split, Solin, Kaštela, Imotski 23. Udruga PROVIDNOST, 24. Gradsko društvo Crvenog križa Split, 25. Gra anska inicijativa „Ruke za bolju Hrvatsku“

Podatci o broju lije enih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)

Sveukupan broj ovisnika o drogama: 1049

Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 923

Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 43

Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 126

Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 67

Stopa lije enih ovisnika na podru ju županije: za sve droge 321,1/100.000 (populacija 15-65)

za opijate 280,1/100.000 (populacija 15-65)

Izveš e o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na podru ju županije

Tijekom 2015.g. Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolni ko lije enje ovisnosti je imala brojne kontakte i suradnju sa svim relevantnim institucijama na podru ju SDŽ, a u skladu sa Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom. Sve detaljno opisano uz svaki projekt u izvješ u.

Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu

Tijekom 2015.g. na podru ju SDŽ i dalje su vode e opijatske droge. Ukupan broj osoba lije enih zbog psihoaktivnih droga je u zadnjih nekoliko godina ima trend stabilizacije, broj lije enih osoba bez zna ajnih odstupanja (2012.g.-1026, 2013.g.-1063, 2014.g.-1026, a 2015.g.-1049). Trend broja osoba koje su se prvi put javile na lije enje zbog zlouporabe svim psihoaktivnih sredstva je u stagnaciji (2012.g.-142, 2013.g.-135, 2014.g.-93, 2015.-110), što kod novih opijatskih ovisnika iznosi (2012.g.-69, 2013.g.-64, 2014.g.-35, 2015.g.-43) kao i kod novih konzumenata ostalih droga (2012.g.-73, 2013.g.-71, 2014.g.-58, 2015.g.-67). Možemo re i da je broj lije enih osoba zbog zlouporabe psihoaktivnih droga po apsolutnim brojkama bez zna ajnijih promjena, kao i broj osoba koje su se tijekom 2015. godine prvi put javile na lije enje. Prema stopi lije enih ovisnika SDŽ je na 6.mjestu, iza Zadarske, Istarske, Šibensko-kninske, Primorsko-goranske županije i Grada Zagreba, ali i nadalje me u 7 županija koje imaju stope ve e od stope za Republiku Hrvatsku (svi 261,4/opijatski 212,3).

Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na podru ju županije

Tijekom 2015.g. Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolni ko lije enje ovisnosti je provodila sljede e aktivnosti: 14 preventivnih programa, 2 istraživanja i 2 programa u suradnji sa PU SDŽ.

Popis projekata i programa:

1. Projekt "Poveži se bojom - približi se slikom"

2. Projekt "Pretežno vedro"
3. Program selektivne prevencije "Zaštita mentalnog zdravlja- Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih"
4. Program selektivne prevencije: Savjetovalište za zaštitu zdravlja djece i mladih -Projekt E-savjetovalište „Pitaj? Ne skitaj!“
5. Projekt FB stranica za mlade „NE ovisni IR“
6. Projekt Pompidou: prikupljanje podataka za Registar osoba liječnika zbog zlouporabe psihoaktivnih tvari
7. Projekt „Praćenje i analiza doza supstitucijske terapije“
8. Projekt „Ca je covik?!“
9. Projekt "Nasilje me u djecom- Što možemo učiniti?"
10. Projekt "Krizna intervencija"
11. Projekt "Nove ovisnosti"-Internet
12. Projekt „Nove ovisnosti“- Pismo-Glava-Igra?
13. Projekt vršnjačke edukacije „Nešto u ti re “
14. Projekt prevencije poremećaja hranjenja „Ana i Mia“
15. „Me(n)taliziraj se!“- humanitarni koncert za COO Juraj Bona i povodom obilježavanja Svjetskog dana mentalnog zdravlja, 10.10.2015.

Prijavljena istraživanja:

1. "N kao... "- znanja, stavovi, iskustva i navike o raznim oblicima nasilja kod učenika ženskog i muškog doma
2. Rizici na ponašanja srednjoškolaca Splitsko-dalmatinske županije

Programi i projekti u suradnji sa PP SDŽ:

1. Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade „Zajedno više možemo“ u sklopu projekta MAH
2. Nacionalni projekt „Zdrav za 5“

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:

Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 184

Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije: 1148

Broj zaplijena: 1299

Vrste zaplijenjenih droga

Vrste zaplijenjenih droga: Heroin – 1816, 53 gr

Marihuana – 52 415,51 gr

Kokain – 571,1 gr

Biljka cannabis – 32 kom

Kanabis smola-Hašiš – 3082,64gr

Metaamfetamin – 10,1 gr

MDMA i derivati – 2134,81 gr

LSD – 62 kom

Amfetamin – 5779,31 gr

Metadon otopina – 649 ml

Razni lijekovi s liste droga kom. – 3120 kom

Razni lijekovi s liste droga ml. – 20 ml